

**Міністерство культури та інформаційної політики України
Комунальний вищий навчальний заклад
«Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки»
Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-виховної діяльності КВНЗ «Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки» ДОР»

Віталій КАРАСЬ
«31» серпня 2023 року

**СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОПЕРНИЙ КЛАС»**

Рівень вищої освіти – другий

Ступінь вищої освіти – Магістр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 3**

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. Навчальна дисципліна «Оперний клас» є обов'язковим компонентом циклу професійної та практичної підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти «магістр». Актуальність предмета визначається необхідністю оволодіння практичними знаннями з питань академічного співу для застосування їх у вокально-театральній діяльності.

КОМПЕТЕНТНОСТІ. У межах курсу здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти формують загальні компетентності, передбачені освітньо-науковою програмою Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки.

Інтегральні:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові:

ФК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Кількість кредитів ЄКТС – 15, курс – перший, другий; семестр I–IV, загальний обсяг – 450 годин, з них практичних – 284 години, самостійних – 166 годин.

МЕТОЮ викладання навчальної дисципліни «Оперний клас» є підготовка магістрів до театральної діяльності в академічній культурно-мистецькій сфері, а також виховання у молодих музикантів найякісніших виконавських навичок у професійному володінні голосовим апаратом

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПРН 2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах;

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ. Дисципліна «Оперний клас» вивчається на першому та другому курсах (I–IV семестри) та є важливим навчальним компонентом. Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання з дисциплін «Концертно-камерний спів», «Фах/виконавство». Дисципліна «Оперний клас» пов'язана з вивченням наступних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки: «Клас ансамблю», «Сучасне виконавське мистецтво».

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ. Дисципліна «Оперний клас» реалізується у вигляді практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ. Інформаційно-узагальнюючий метод, пояснювально-стимулюючий, збирання інформації, метод міжпредметних зв'язків, метод жанрової атрибуції, аналітичний метод.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Образно-художній зміст оперного (опереткового) твору: аналіз

- 1.Партія Графіні з опери В.А. Моцарта «Весілля фігаро»
- 2.Партія Поета з опери М. Скорика «Мойсей»
- 3.Партія Фігаро з опери В.А. Моцарта «Весілля Фігаро»
- 4.Партія Едвіна з оперети «Сільва» І.Кальмана
- 5.Партія Боні з оперети «Сільва» І.Кальмана

Тема 2. Робота над сценічним твором

- 1.Партія Мікаели з опери Ж. Бізе «Кармен»
- 2.Партія Сільви з оперети «Сільва» І.Кальмана
- 3.Партія Нінон з оперети «Фіалка Монмартру» І.Кальмана
- 4.Партія Паоліно з опери Чимароза «Таємний брак»
- 5.Партія Робінзона з опери Чимароза «Таємний брак»

Тема 3. Репетиційна робота на сцені

- 1.Партія Катерини з опери О. Родіна «Катерина»
- 2.Партія Маріци з оперети «Маріца» І.Кальмана
- 3.Партія Стассі з оперети «Сільва» І.Кальмана
- 4.Партія Мойсея з опери «Мойсей» М. Скорика
- 5.Партія Джеронімо з опери Чимароза «Таємний брак» (бас-баритон)

Тема 4. Диригент – режисер - співак

- 1.Партія Кароліни з опери Чимароза «Таємний брак»
- 2.Партія Теодори з оперети «Принцеса цирку» І.Кальмана
- 3.Партія Беппо з опери Леонкавалло «Паяци»
- 4.Партія Йохаведди з опери «Мойсей» М. Скориква (меццо-сопрано)
- 5.Партія Керубіно із опери «Весілля Фігаро» В.А.Моцарта

Тема 5. Практикум сольного виконання

- 1.Партія Сюзани з опери В.А. Моцарта «Весілля Фігаро»
- 2.Партія Розалінди з оперети «Летюча миша» Й.Штрауса

- 3.Партія Тасило з оперети «Маріца» І.Кальмана
- 4.Партія Базиліо з опери В.А. Моцарта «Весілля Фігаро»
- 5.Партія Лії з опери М.Скорика «Мойсей» (сопрано)

Тема 6. Вокально- виконавські сценічні прийоми

- 1.Партія Мюзети з опери Пуччині «Богема»
- 2.Партія Фідальми з опери Чимароза «Таємний брак» (мецо сопрано)
- 3.Партія Лізи з оперети «Маріца» І.Кальмана
- 4.Партія Ромендадо з опери Ж. Бізе «Кармен»
- 5.Партія Цуніги з опери Ж. Бізе «Кармен» (бас - баритон)

Тема 7. Художній зміст оперного (опереткового) твору: втілення засобів виразності

- 1.Партія Фраскіти з опери Ж. Бізе «Кармен»
- 2.Партія Кармен з опери Ж. Бізе «Кармен» (мецо сопрано)
- 3.Партія Маддалени з опери Дж. Верді «Ріголетто» (меццо – сопрано)
- 4.Партія Містера Ікс з оперети «Принцеса цирку» І.Кальмана
- 5.Партія Датана з опери М. Скорика «Мойсей»
- 6.Партія Ескамільйо з опери Дж. Верді «Кармен»

Тема 8. Майстерність партнера в оперній (оперетковій) виставі

- 1.Партія Віолети з опери Дж. Верді «Травіата»
- 2.Партія Аделі з оперети «Летюча миша» Й.Штрауса
- 3.Партія Ганни Главарі з оперети «Весела удова» Ф.Легара
- 4.Партія Мабель з оперети «Принцеса цирку» І.Кальмана
- 5.Партія Симеона з опери М. Скорика «Мойсей»
- 6.Партія Моралеса з опери Ж. Бізе «Кармен»

Тема 9. Вокально-акторська майстерність

- 1.Партія Кармен з опери Ж. Бізе «Кармен» (меццо-сопрано)
- 2.Партія Інес з опери Дж. Верді «Трубадур»
- 3.Партія Марцеліни з опери В.А. Моцарта «Весілля Фігаро»
- 4.Партія Віолетти з оперети «Фіалка Монмартру» І.Кальмана
- 5.Партія Курціо з опери В.А. Моцарта «Весілля Фігаро»
- 6.Партія Андрія з опери С. Гулака-Артемівського «Запорожець за Дунаєм» (тенор)
- 7.Партія Донкайро з опери Ж. Бізе «Кармен»
- 8.Партія графа Данила з оперети «Весела удова» Ф.Легара

Тема 10. Театрально-сценічний образ

- 1.Партія Лізетти з опери Чимароза «Таємний шлюб»
- 2.Партія Барабарини з опери В.А. Моцарта «Весілля Фігаро»
- 3.Партія Вакханки з опери М. Лисенка «Ноктюрн» (меццо-сопрано)
- 4.Партія Мерседес з опери Ж. Бізе «Кармен»
- 6.Партія Дайкайро з опери Ж. Бізе «Кармен» (тенор)
- 7.Партія Садовника з опери В.А. Моцарта «Весілля Фігаро» (бас-баритон)
- 8.Партія Бартоло з опери В.А. Моцарта «Весілля Фігаро» (бас-баритон)

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. До контрольних заходів відносяться поточний та підсумковий контроль. **Поточний контроль** включає до себе перевірку засвоєння матеріалу вибіркових тем курсу згідно з

тематичним планом шляхом виконання самостійних та індивідуальних завдань. **Підсумковий контроль** – залік наприкінці IV семестру – проводиться з метою оцінки результатів навчання в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»). Курс передбачає самостійну роботу та роботу у колективі. Середовище на занятті є творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Вовкун В. В. Поема Івана Франка «Лис Микита» у постановках театрів України на початку ХХІ століття. *Мистецтвознавчі записки*: зб. наук. пр. Вип. 36. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2019. С. 105–109.
2. Романец Д. О. Музична драматургія дитячих опер українських композиторів кінця ХХ–ХХІ століть: дис. ... докт. філософії спец. 025 Музичне мистецтво.К., 2021.
3. Чжан Сицуй. Декламаційність як компонент виконавської вокальної виразності:: дис. ... докт. філософії: спец.: 025 Музичне мистецтво. Харків, 2023 199с.

Додаткова

1. Богданова І. Епістолярна спадщина Альфредо Каталани та оперна культура Італії останньої третини ХІХ ст. *Київське музикознавство* : зб. наук. пр. К., 2013. Вип. 46. С. 147–157.
2. Гнатів Т. Дж. Пуччіні «Мадам Баттерфляй»: на підступах до моноопери. *Київське музикознавство* : зб. наук. пр. К., 2010. Вип. 18. С. 138–144.
3. Корчова О. О. Джузеппе Верді, Ріхард Вагнер і Джакомо Пуччіні як творці авторського музичного театру. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського* : наук. журн., 2010. № 2 (7). С. 36–43.
4. Куриляк І. І. Еволюція драматургічних функцій хору в українській опері: національно-естетичний вимір: дис. ... канд. мистецтвознав.: спец.:17.00.03 Музичне мистецтво. Львів, 2018. 195 с.
5. Лі Мін. Оперне мистецтво Китаю та Європи в контексті взаємовідображень: дис. ... канд. мистецтвознавства:: спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Харків, 2019.
6. Неболюбова Л. С. «Саломея» Ріхарда Штрауса: на перепутьях парадокса (До 150 річчя від дня народження Ріхарда Штрауса). *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*: наук. журн. К., 2015. № 1 (26). С. 39–48.
7. Рожок В. Оперна студія Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського : історія і сучасність (до 70-річчя від дня заснування). *Наук. вісн. Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського*.

- Вип. 89. Сучасний оперний театр і проблеми оперознавства : зб. ст. К., 2010. С. 21–46.
8. Рожок В. І. Музичний театр Миколи Лисенка: інтерпретації опери «Тарас Бульба» на київській сцені / Рожок В. І. // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : наук. журн. 2012. № 2 (15). С. 70–79.
 9. Рожок В. Стефан Турчак. К. : Либідь, 2013. 248 с.
 10. Савицька Н. Незавершені оперні проекти як фактори корекції біографічного сценарію композитора. *Наук. вісн. Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського* : зб. ст. Вип. 89: Сучасний оперний театр і проблеми оперознавства / ред.-упоряд. М. Р. Черкашина-Губаренко. К., 2010. С. 310–326.
 11. Самойленко О. Музичний театр у діалозі з часом та у семантичному просторі сучасної культури. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*: наук. журн. Київ, 2010. № 6 (7). С. 11–19.
 12. Сокачик Р. М. «Харакірі» та «Радамес» Петера Етвеша: європейське прочитання японських традицій в оперній драматургії ХХ століття. *Українське музикознавство*. 2017. Вип. 43. С. 166–176.
 13. Сокачик Р. М. Оперна творчість Петера Етвеша в контексті розвитку угорської музики ХХ–ХХІ століть: дис. ... канд. мистецтвознавства: спец.: 17.00.03 Музичне мистецтво. К., 2019.
 14. Станішевський Ю. Національна опера України . К., 2002. 731 с.
 15. Чепалов О. Харківський Національний театр опери та балету ім. М. Лисенка.. Харків, 2011. 50 с.
 16. Черкашина-Губаренко М. Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття друга). *Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського*: науковий журнал. К., 2009. № 4 (5). С. 142–153.
 17. Українська музична енциклопедія. Т. 4. Гол. редкол. Г. Скрипник; НАН України; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. Київ: Видавництво Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології НАН України, 2016. 554 с.
 18. Швачко Т. Євгенія Мірошніченко. К., Музична Україна, 2011. 276 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.fainer.com.ua/noti.htm>
2. <http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php>
3. <http://composersukraine.org/index.php?id=1371>
4. <http://mk.archives.gov.ua/pubonsite/187-pub120operakaterina.html>
5. <https://web.archive.org/web/20080212085216/http://www.opera.com.ua/>
6. opera/taras_bulba/taras_bulba_info_ua.html